

5688.

1357 januari 14.

Lödöse.

Konung Magnus och hans förstfödde son Erik kungör, att de enligt överenskommelse överlämnat åt hertig Albrekt av Mecklenburg och greve Adolf av Holstein (–Plön) att såsom skiljedomare avgöra de tvistigheter, som råder mellan dem och mellan deras män och anhängare på vardera sidan och som uppstått från det nuvarande krigets början intill innevarande dag, och de lovar att rätta sig efter deras skiljedom.

Riddarna Nils Abjörnsson, Jon Havtorsson, Orm Östensson, Anders Nilsson, Lars Karlsson och Trotte Petersson lovar hålla detta med sin herre konung Magnus, likaså riddarna Nils Turesson, Halsten Petersson, Magnus Nilsson, Jöns Truedsson och Karl Ulfsson med sin herre konung Erik. Båda konungarna beseglar tillsammans med löftesmännen.

Orig. på perg. (15 rader), Mecklenburgisches Hauptarchiv zu Schwerin (Verträge mit Schweden 13), dep. i Staatliches Archivlager, Göttingen. – Här återgivet efter fotografisk kopia.

Tryckt: C. G. Styffe, Bidrag till Skandinaviens historia I (1859), n. 19 (s. 33–34); Sverges Traktater II:1 (1880), n. 325; Meklenburgisches UB XIV (1886), n. 8307; Dipl. Dan. III: 5 (1967), n. 2 (utdrag).

Reg. Dan. Ser. II n. 2286.

Om greve Adolf av Holstein (–Plön) och om sigillanterna se L. Sjöstedt, Krisen inom det svensk-skånska väldet 1356–1359 (1954), s. 4 ff. och 13 f. med noterna 8–10.

Vniuersis presentes litteras inspecturis Magnus Dei gracia rex Swecie Norwegie et Scanie et Ericus eius primogenitus salutem in omnium salvatore Recognoscimus euidenter · publice protestando quod nos de communi voluntate promisimus et compromisimus in magnificos principes · dominum Albertum ducem Magnopolensem · Stargardie ac Rozstok dominum et dominum Aluerum Holstacie et Stormarie comitem generos nostros carissimos tamquam in arbitros · arbitratores · amicabiles compositores · laudatores · communes amicos super laudo arbitrio et precepto ipsorum · de omni lite questione et petitione inter nos ex vtraque parte homines et seruitores amicos et fautores occasione dampnorum displicenciarum rancorum et emulacionum ab inicio guerre et discordie presentis · quomodocumque subortis vsque in presentem · diem de iure vel de facto [,] vt dicti arbitri arbitratores et amicabiles compositores de dictis litibus · petitionibus · occasionibus et questionibus possint arbitrari · precipere · et laudare descindere et terminare dicendo pro amicicia siue iure Promittentes adinuicem in fide nostra bona · omnia et singula per ipsos dicta et arbitrata · dicenda et arbitranda nunc et alias compromisso in eos facto durante nos rata et firma habituros et nullo tempore contrauenturos quidquid dicti arbitri arbitratores et amicabiles compositores · inter nos homines nostros fautores et amicos duxerint arbitrandum · laudandum · sentenciandum et precipiendum vt premititur pro iusticia vel amore Jn cuius rei euidenciam et roboris firmitatem sigilla nostra presentibus sunt appensa · Nos insuper Nicolaus Abiornsson · Johannes Hafthorsson · Ormerus Ødzstenson · Andreas Niclisson · Laurencius Karlsson et Throtto Pætersson · Jtem Nicolaus Thureson Halzstanus Pætersson Magnus Niclisson Johannes Thrugutzson · et Karolus Vlfson · milites et compromissarij dominorum nostrorum Magni et Erii predictorum pro premissis firmiter et inuiolabiliter obseruandis · compromittimus in hiis scriptis sigilla nostra vna cum sigillis dominorum nostrorum dictorum presentibus litteris apponentes Datum Ludosie anno Dominj Millesimo ccc^ol^o septimo sabbato proximo post octauas Epyphanie eiusdem ·

På baksidan arkivsignum H · II ·

Sigill av ofärgat vax: n. 1 fragment av konung Magnus' sekret (lejon över tre ginbalkar i sköld under krönt hjälm, se H. Fleetwood, Svenska medeltida kungasigill II, 1942, s. 39 och 41); n. 2 (lejon över tre ginbalkar i sköld under krönt hjälm med fjäderbollar, jfr Fleetwood, a. a., s. 50): + Secretum: Eri[ci: D]e[i: g]racia[: regis: Svecie et S]canie; n. 3 (sparre mellan tre rosor i sköld, se Sv. sig. fr. medelt. I, 3, 461): [+ Secretvm Nicolai Abi]orn[s]on]; n. 4–5 snitt för remsor; n. 6 (balk i sköld under hjälm med fjäderbuske och hjälmtäcke, se a. a. I, 3, 663, och Personhist. tidskrift 1941–42, s. 16, fig. 5): [S'] Throtton[is P]ætærsson; n. 7 (sparre i sköld, jfr Sv. sig. fr. medelt. I, 3, 462): + S' Lavrencii • Karlls • son; n. 8 bortfallet från remsan; n. 9 (två bjälkar i sköld under hjälm med hatt och fjädervippa; se komm. vid SD 5767): + Sigillvm + Nicholai + Thvr + son; n. 10 remsa med spår av sigill; n. 11 (stolpe i sköld under hjälm med fjädervippeprydda oxhorn, se a. a. I, 3, 552): + Sigillvm: Magni: Niclesson; n. 12–14 bortfallna från remsorna; n. 15 snitt för remsa. – Sigill n. 1 är nu med sin remsa insatt i skåra n. 5.

5689. 1357 före januari 18(?).

”Tierp och Tolffta Sochner.
— — —

Eedhel och wälbordig Erland Biorssons til Aspenäs tienare kärde till yttri boerne att hans herre hade förnummit^a att the hafwe vnsagdt hans höghetz Torp Foleken att the wille thet vpbränna och thet sigh tilägna, då lade han fram eet gamalt bref pa Pergement skrifwidt Anno 1357 hwilket inne hölitt at förskrifne Torp lyder vnder Aspenäs, då tilsades yttri boerne att the inthet skulle befate sigh med thet them inthet tilkom.”

Anteckning 1620 i Häradsrätternas renov. domböcker 1605–1634, Uppsala län 3 a, fol. 123 r, Svea hovrätts arkiv, Sv. Riksark.

Det i anteckningen nämnda pergamentsbrevet är sannolikt det på häradstinget i Tierp utfärdade fastebrev som omtalas i SD 5691 a och b. Det ifrågakvarande torpet torde vara Fålbäcken.

^a *Bokstäverna nummi med en stapel för litet ms.*

5690. 1357 januari 18. (Tierp.)

Barnam Gislesson säljer stenet, kapellet och andra byggnader i Aspenäs (i Östervåla socken) till sin broder herr Magnus Gislesson för 400 mark att betalas vid de tidpunkter som dennes brev föreskriver. Köpet har gjorts på Tierps ting enligt landslag i närvaro av herr Nils i Tierp som köpvän samt Johan Domare och Peter i Bro, kyrkvård i Tierp, som vittnen.

Brevutfärdaren sigillerar.

Orig. på perg. (21,3×7,9 cm; 8 rader), Sv. Riksark. (Sjöholmssaml.). – Brevet har på baksidan (med 1700-talshand) siffran 28, vilken korresponderar med de beteckningar, ”No 32” resp. ”No 26”, som enligt J. Hallenbergs avskrifter av orig. till SD 5691 a resp. b fanns på baksidorna av dessa.

Dokumentet har tillhört Gysinge bruks arkiv (enl. Register öfwer Documenterna wid Gysinge Bruk, upplagt 1769, pag. 149; Stora Kopparbergs Bergslags AB:s arkiv, Falun; den ovannämnda numreringen a tergo hänför sig icke till denna förteckning). Om brevet uppger C. G. Styffe: ”fanns förr på Gysinge” (Skandinavien under unionstiden, 1. uppl. 1867, s. 274 not 4; 3. uppl. 1911, s. 365 not 4), vilket synes tyda på att det låg där ännu när Styffe, då amanuens i Riksarkivet, tog en avskrift (nu förvarad tillsammans med orig.); hans amanuensid inföll 1843–58 (avskrifter av andra Gysinge-brev, nu i Bergslagens arkiv, Falun, har han vidimerat 1852). Vid en avskrift av G. A. Sparre, dat. nov. 1863 (B. E. Hildebrands saml.